

Maarif Müfetti?lerinin Rol Alan Yeterlikleri le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Maarif Müfetti?lerinin Rol Alan Yeterlikleri le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25462>

Özet

Maarif Müfetti?lerinin Rol Alan Yeterlikleri Ölçe?i, M. Çetin ve M. Korumaz (2017) tarafından Türkiye'deki e?itim denetimi alan?ndaki müfetti?lerin mesleki rollerini ve buna ba?l? yeterliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? kapsaml? bir araştır. Ölçek, müfetti?lerin geleneksel denetim görevlerinin ötesinde üstlendikleri çok boyutlu rolleri (yöneticilik, rehberlik, liderlik, mentorluk vb.) de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas? sonucunda, ölçek 64 maddeden ve teorik olarak desteklenen yedi temel faktörden oluşmaktadır. Ölçe?in psikometrik özellikleri, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiş ve yüksek düzeyde yapı geçerlili?i ile iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayılar? .84 ile .93 arasında) sergilemiştir.

Anahtar Kelimeler

Maarif Müfetti?leri, yeterlikler, E?itim Denetimi, Ölçek Geli?tirme, E?itim Yönetimi, Faktör Analizi, Rol Temelli De?erlendirme.

Yazarlar

Münevver Çetin, M. Korumaz

Amaç

Ölçe?in temel amacı, Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanlı?? bünyesinde görev yapan Maarif Müfetti?lerinin mesleki görevlerini yerine getirirken sahip oldukları rol temelli yeterlikleri geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek bir ölçme aracı geli?tirmektir. Bu yeterliklerin belirlenmesi, müfetti?lik mesle?inin modern gerekliliklere uygun olarak yeniden tanımlanmasına ve mesleki gelişim programlarının etkinliğinin artırılmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Geli?tirme çal??mas?, müfetti?lik rolünün sadece teftiş ve inceleme ile sınırlı kalmayıp aynı zamanda e?itim kurumlarına rehberlik etme, liderlik yapma ve mentorluk sağlama gibi çok yönlü sorumlulukları içerdiğini varsayımına dayanmaktadır. Bu nedenle ölçek, bu karmaşık ve geniş kapsamlı rolleri sistematik olarak de?erlendirebilecek bir yapı sunmaktadır.

Yapı/Kavram

Maarif Müfetti?lerinin Rol Alan Yeterlikleri Ölçe?i, müfetti?lik mesle?inin yedi temel boyutta ele alınan yeterliklerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yedi faktör, müfetti?lerin hem idari hem de pedagojik rollerini kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Ölçek, toplam 64 madde ile bu yedi yeterlik alanını detaylıca sorgulamaktadır.

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar (faktörler) ve ilgili madde sayıları şunlardır:

Yöneticilik (10 madde): ?dari süreçleri yönetme ve organize etme yeterlili?i.

Rehberlik (12 madde): E?itim kurumlar?na ve personele yol gösterme, dan??manl?k yapma yeterlili?i.

Ö?reticilik (9 madde): Pedagojik bilgi ve yöntemleri aktarma ve geli?tirme yeterlili?i.

Liderlik (11 madde): E?itimde de?i?imi te?vik etme ve vizyon olu?turma yeterlili?i.

Ara?t?rma Uzmanl??? (7 madde): E?itim süreçleri hakk?nda bilimsel ara?t?rma yapma ve sonuçlar? kullanma yeterlili?i.

Sorgu Yarg?çl??? (6 madde): Tarafs?z inceleme, soru?turma ve adil karar verme yeterlili?i.

Mentorluk (9 madde): Meslekta?lara destek olma, deneyim aktarma ve profesyonel geli?ime katkı sa?lama yeterlili?i.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?i, kapsaml? bir istatistiksel süreç izlenerek incelenmi?tir. Ara?t?rma sürecinde elde edilen veriler kullan?larak öncelikle her bir faktör için ayr? ayr?, ardından faktör çiftleri için ve son olarak tüm faktörler için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, ula??lan de?erlerin teorik olarak desteklenen yedi faktörlü yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde aç?mlad??n? göstermi?tir.

Yap? geçerlili?ini peki?tirmek amacıyla, AFA sonuçlar?n?n ardından her bir faktör için ve nihayetinde yedi faktörlü yap?n?n tamam? için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmi?tir. DFA sonucunda elde edilen veriler, yedi faktörlü modelin yap?s?sal uyumunu güçlü bir ?ekilde do?rulam?? ve ölçe?in kuramsal yap?s?n?n ampirik verilerle tutarlı oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??ması, iç tutarlıl?k katsay?s? (Internal Consistency Coefficient) hesaplamalar? yoluyla gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in alt faktörlerinin her biri için ayr? ayr? Cronbach Alfa iç tutarlıl?k katsay?s? hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in tüm alt boyutlar?nda yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Alt faktörlere ait Cronbach Alfa de?erleri a?a??da sunulmu?tur:

Yöneticilik faktöründe: **.90**

Rehberlik faktöründe: **.85**

Ö?reticilik faktöründe: **.91**

Liderlik faktöründe: **.933**

Ara?t?rma uzmanl??? faktöründe: **.841**

Sorgu yarg?çl??? faktöründe: **.87**

Mentorluk faktöründe: **.85**

Bu de?erler, tüm faktörlerin kabul edilebilir e?ik de?erlerin (genellikle .70) oldukça üzerinde oldu?unu ve ölçe?in tutarlı ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde Faktör Analizi, ölçe?in yap?sal boyutlar?n? belirlemek ve do?rulamak için kritik bir rol oynam???r. İlk a?amada, madde havuzunun azaltılması ve faktör yap?s?n?n ke?fedilmesi amacıyla Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanm???r. AFA sonuçlar?, ölçe?in yedi temel boyutta topland???n? ve bu boyutlar?n müfetti?lik rollerini temsil etti?ini göstermi?tir.

İkinci a?amada ise, teorik modelin veri setine uygunlu?unu test etmek için Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılm???r. DFA, yedi faktörlü yap?n?n model uyum indekslerini inceleyerek, bu yap?n?n ampirik olarak da geçerli oldu?unu kan?tlam???r. Bu çift a?amalı analiz yakla??m?, ölçe?in güçlü bir yap?sal geçerlili?e sahip oldu?unu bilimsel olarak desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çalışması)

Format: Çok Boyutlu, 64 maddelik anket tipi ölçek.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Maarif Müfetti?leri (E?itim Müfetti?leri)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Meslek mensupları)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanlı?? bünyesinde görev yapan Maarif Müfetti?leri.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Temelli Ölçek. Derecelendirme formatı orijinal kaynaktan belirtilmemiştir, ancak geli?tirme ölçeklerinde genellikle Likert tipi derecelendirme kullanılır.

Anahtar Kelimeler

E?itim Denetimi, Maarif Müfetti?i Rollerini, Yöneticilik Yeterli?i, Rehberlik Yeterli?i, Liderlik Yeterli?i, Cronbach Alfa, Yapı Geçerlili?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: mcetin@marmara.edu.tr (Sorumlu Yazar: Münevver Çetin)

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi (Yazar?n Kurumu)

?zinler, ücret ve Test Y?I?

?zinler ve ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar (Münevver etin) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?I?: 2017 (lçe?in geli?tirildi?i ve yay?mland??? y?l.)

Kaynaklar

etin, M. ve Korumaz, M. (2017). Maarif Müfetti?lerinin Rol Alan Yeterlikleri lçe?i geli?tirme al??mas?. *Y?ld?z Journal of Educational Research*, 2(1), 1-25.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [maarif-mufettislerinin-rol-alan-yeterlikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Maarif Müfetti?lerinin Rol Alan Yeterlikleri lçe?i Maddeleri

NEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?itirilmemi?tir.

Ölçek 64 madde ve yedi faktörden olu?maktadır.

Yöneticilik (10m)

Rehberlik (12m)

?reticilik (9m)

Liderlik (11m)

Ara?t?rma uzmanl??? (7m)

Sorgu yarg?çl??? (6m)

Mentorluk (9m)